

SPRAWOZDANIE z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Różanie w 2020 roku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie, podobnie jak w latach poprzednich, również w 2020 r. realizował głównie zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm).

W ustawie tej podzielono zadania na:

- 1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym,
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, czyli tzw. zadania zlecone.

W 2020 roku zadania ustawowe i zadania podejmowane z własnej inicjatywy Ośrodka Pomocy Społecznej realizował zespół pracowników w składzie:

- kierownik - 1 osoba,
- pracownicy socjalni – 3 osoby,
- starszy administrator ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych – 1 osoba,
- terapeuta – 2 osoby,
- pielęgniarki – 2 osoby,
- opiekunki środowiskowe – 7 osób,
- opiekun osób starszych – 1 osoba,
- specjalista pracy z rodziną – 2 osoby,
- asystent rodziny – 1 osoba,

Wszystkie zadania planowe, zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak również świadczeń niepieniężnych, zrealizowano w sposób zadowalający. Zakres i rozmiar tych świadczeń przedstawiono również w układzie tabelarycznym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

z pomocy społecznej wypłacone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie w 2020 roku

L p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)
1	2	3	4	5
1.	Zasilek stały	40	399	228.653,81
2.	Zasilek okresowy	17	72	24.913,30

3.	Zasiłek celowy	53	156	35.850,00
4.	Specjalny zasiłek celowy	74	155	42.275,22
5.	Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0
	Razem	284	782	331.692,33

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

z pomocy społecznej zrealizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie w 2020 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)
1	2	3	4	5
1.	Praca socjalna	327	x	x
2.	Bilet kredytowy	0	0	0
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	39	384	20.182,00
4.	Składki na ubezpieczenie społeczne	0	0	0
5.	Pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0
6.	Sprawienie pogrzebu	0	0	0
7.	Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0
8.	Interwencja kryzysowa	0	0	0
9.	Schronienie	0	0	0
10.	Posiłek	333	9974	126.496,90
11.	Niezbędne ubranie	0	0	0
12.	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia	31	16365	327.316,00
13.	Mieszkanie chronione	0	0	0
14.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23	6886	240.994,00
15.	Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej	8	93	231.366,00
16.	Dodatek mieszkaniowy	21	209	30.923,61
17.	Dodatek energetyczny	11	95	1.307,39
	Razem	762	34006	978.585,90

Powtarzającym się od lat problemem są tzw. rodziny dysfunkcyjne, w których notuje się takie nieprawidłowości, jak zaniedbania w sprawowaniu władzy rodzicielskiej, alkoholizm, przemoc w rodzinie bądź fakt samotnego wychowania dziecka.

W rodzinach tych ustawicznie prowadzona jest praca socjalna, ale z różnym powodzeniem. W sytuacji krytycznej OPS zawiadamia sąd rodzinny o rażących zaniedbaniach w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, prosimy sąd o wgląd w sytuację tej rodziny i wnioskujemy o wydanie odpowiednich zarządzeń.

PRZEMOC W RODZINIE

W ostatnich latach narasta problem przemocy w rodzinie. W 2020 roku, zgodnie z informacją Kierownika Posterunku Policji w Róźnie, na terenie gminy Różan funkcjonariusze Policji przeprowadzili 86 interwencji domowych, podczas których założono 7 Niebieskich Kart. Rodziny te zostały objęte nadzorem Policji oraz pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych OPS w swoich rejonach działania.

Z analizy dotychczas zgromadzonych informacji i dokumentów wynika, że zakładanie Niebieskich Kart jest celowe, a często nawet niezbędne w tych rodzinach, w których dotychczasowe interwencje Policji i innych instytucji nie przynosiły oczekiwanych efektów. Przyczyną takich działań jest głównie nadużywanie alkoholu w sposób problemowy przez sprawcę przemocy.

Dobrze oceniamy współpracę z miejscową Policją w tym zakresie. Wspólne, niezapowiedziane wizyty w rodzinach dysfunkcyjnych, przeprowadzane często w godzinach wieczornych, przynoszą oczekiwane, pozytywne efekty. Domownicy muszą liczyć się z tym, że pracownicy socjalni mogą ich odwiedzić nie tylko w godzinach pracy urzędu, ale również poza tymi godzinami, co wpływa dyscyplinująco na ich zachowania.

Osoby doznające przemocy mogą korzystać z poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego) a także terapii w poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim. Problemem dotychczas nierozwiązanym jest brak w powiecie makowskim ośrodka terapeutycznego dla osób stosujących przemoc.

Rośnie liczba rodziców, którzy nie są gotowi zrezygnować ze swoich potrzeb i oczekiwań na rzecz własnych dzieci, a ich chęć naśladowania zachowań jakie widzą i przyswajają z Internetu źle wpływa na prawdziwe życie, ludzie zaczynają gubić się w zwykłej rzeczywistości.

Mimo to, w dalszym ciągu wielu ekspertów twierdzi, że najgorsza matka biologiczna jest lepsza od pieczy zastępczej. Współpraca z sądem jest bardzo trudna, gdyż Ośrodek występując z wnioskami dotyczącymi rodziny nie otrzymuje informacji zwrotnej.

W dniu 29 kwietnia 2011 r. na sesji Rady Miejskiej w Róźnie podjęto 3 uchwały, które w założeniach mają usprawnienie funkcjonowania służb pomocowych pracujących z rodziną.

- 1) uchwała Nr V/43/2011 Rady Miejskiej w Róźnie z dnia 29 kwietnia 2011r. w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki oraz Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Różan na lata 2011-2020,

- 2) uchwała Nr V/44/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2011r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Różan na lata 2011 – 2020, zmieniona uchwałą Nr VII/44/2015 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 27 marca 2015 roku.
- 3) uchwała Nr V/45/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 18/2011 Burmistrza Gminy Różan z dnia 31 maja 2011 roku powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Skład zespołu był już kilka razy zmieniany. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji zadań określonych w programie na 2020 rok stanowi odrębny dokument. Praca w Zespole jest nieodpłatna, wykonywana w ramach obowiązków służbowych pracownika oddelegowanego przez pracodawcę.

USŁUGI OPIEKUŃCZE, SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.), osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona oraz osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w naszej gminie jest nadal duże. Dzięki pomocy w formie usług opiekuńczych umożliwiamy wsparcie i pozostanie w środowisku naturalnym (bez konieczności umieszczenia w DPS) osobom częściowo zależnym, które nie mają osób bliskich lub te osoby mieszkają poza gminą i nie są w stanie bezpośrednio zajmować się rodzicami, dziadkami. W 2020 roku standardowymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęliśmy 31 osób w wieku starszym. Realizację tego zadania, w takim rozmiarze, umożliwiało nam zatrudnienie średnio w roku 6 opiekunek, finansowane głównie ze środków własnych i w ramach zatrudnienia subsydiowanego z PUP.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osób starszych Ośrodek Pomocy Społecznej od 2020r. realizuje usługę w zakresie teleopieki adresowaną do osób niesamodzielnych (w szczególności zamieszkujących samotnie) z powodu choroby lub niepełnosprawności.

W dyspozycji Ośrodka jest 15 opasek połączonych z systemem całodobowego monitoringu, wyposażonych w przycisk SOS, którego należy użyć w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osoby.

W 2020 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi obejmowaliśmy 23 osoby. Jest to ogromne wsparcie dla rodzin dotkniętych tym problemem. Zadanie to realizowało 3 pracowników (2 pielęgniarki i 1 terapeuta).

Problemem który istnieje od dawna i jest bardzo trudnym do rozwiązania przez gminę są osoby chore psychicznie, które po opuszczeniu szpitala psychiatrycznego nie chcą korzystać z usług specjalistycznych, nie chcą nawet przyjmować systematycznie leków. Wiele osób chorych psychicznie nie jest zdiagnozowanych, a rodziny tych osób nie chcą współpracować z pracownikami Pomocy Społecznej by im pomóc. Osoby z zaburzeniami psychicznymi stwarzają jednocześnie poważne zagrożenie w środowisku, w którym przebywają. Szpitale psychiatryczne i sądy odmawiają współpracy z OPS.

Obserwujemy wzrastającą liczbę osób niepełnosprawnych. Nie mamy jednak pełnej informacji w tym zakresie. Z posiadanej dokumentacji wynika, że zasiłki pielęgnacyjne pobiera 116 osób, w tym 52 osoby stanowią dzieci. Są to osoby z orzeczoną i udokumentowaną niepełnosprawnością. Rodzice większości tych dzieci nie informują dyrekcji przedszkola lub szkoły, że ich dziecko ma orzeczoną niepełnosprawność. Z tego powodu wynikają duże rozbieżności w statystyce.

Osoby pełnoletnie z orzeczeniem niepełnosprawności, w stopniu, co najmniej umiarkowanym (dawniej II grupa inwalidzka), nieposiadające dochodu, otrzymują zasiłki stały w wysokości 645 zł miesięcznie. W 2020 roku w grupie tej było 40 osoby, w tym 3 osoby w rodzinie i 37 osób samotnych. Osoby te są często źle postrzegane w środowisku lokalnym ze względu na ich naganny tryb życia. Jednak zas. stały to świadczenie obligatoryjne, którego nie można odmówić.

Z naszego rozeznania wynika, że jest znaczna liczba osób niepełnosprawnych, nawet z widocznym kalectwem, którzy nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, ponieważ się tego wstydzą i nie występują o takie orzeczenie.

ŚWIADCZENIA RODZINNE, DODATKI I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zapisane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 111 z późn. zm.).

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie realizował zadania w poniższym wymiarze:

ŚWIADCZENIA RODZINNE
WYPŁACONE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RÓŻANIE W 2020R.

Lp	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt świadczenia (zł)
1	2	3	4
1.	Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych	5 419	62.2824,63
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	32	32.000,00
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 288	278.585,00
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	179	321.785,00
5.	Fundusz alimentacyjny	312	120.850,00
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	174	76.482,00
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	59	6.094,00
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	33	20.180,00
9.	Świadczenie rodzicielskie	147	127.003,00
	Razem	7 643	1 605 803,63

KRYTERIA DOCHODOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358) od dnia 1.10.2018r. podwyższono kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej do kwoty 701 zł (było 634 zł), a na osobę w rodzinie do kwoty 528 zł (było 514 zł). Kryteria te dotyczą wyłącznie świadczeń z pomocy społecznej. Kryteria obowiązujące zgodnie z Ustawą o świadczeniach rodzinnych dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekroczyć kwoty 674 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekroczyć kwoty 764 zł. Natomiast dochód uprawniający do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego to już kwota 800 zł. W przypadku zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego stosowany jest mechanizm „złotówka za złotówkę”. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000zł przysługuje w rodzinie o dochodach poniżej 1922zł na osobę. Rodziny, w których urodziło się dziecko, a nie posiadają uprawnień zasiłku macierzyńskiego mogą skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego (tzw. kosiniakowego), które wynosi 1000 zł miesięcznie przez rok.

KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2020 roku wydano 15 rodzinom Karty Dużej Rodziny dla 46 osób. Na terenie powiatu makowskiego są bardzo ograniczone możliwości korzystania z uprawnień w tym zakresie, ponieważ niewiele przedsiębiorstw przystąpiło do tego programu.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie realizował również zadania określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808, z późn. zm.). W 2020 roku było prowadzone postępowanie wobec 29 dłużników alimentacyjnych, w tym 12 zamieszkałych na terenie gminy Różan.

Efekty tych działań są znikome ze względu na ograniczone kompetencje, uprawnienia i możliwości gminy w tym zakresie. Jednak, w tych niesprzyjających warunkach, gmina Różan nadal ma jedną z najlepszych ściągalności zaległości w woj. mazowieckim.

ŚWIADCZENIE WYCHWAWCZE i „DOBRY START”

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407). Jest to świadczenie wychowawcze pod potoczną nazwą „500+”, które do 30.06.2019r. było uzależnione od dochodu rodziny. W dniu 1 lipca 2019r. wprowadzono zmianę i znowelizowano ustawę o przyznaniu świadczeń wychowawczych na każde dziecko bez względu na dochód rodziny. Wcześniej znaczna liczba osób tak dopasowywała sobie dochody, by móc skorzystać z tej pomocy. Świadczenie to jest nieopodatkowane i wynosi 500 zł miesięcznie, przysługuje na każde dziecko, niezależnie od dochodu rodziny. Rodziny, w których jedno z rodziców przebywa i pracuje za granicą może skorzystać ze świadczeń wychowawczych, lecz tylko w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje: - matce, - ojcu, - opiekunowi faktycznemu dziecka, - opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, jest świadczeniem podzielnym.

W 2020 roku w gminie Różan złożono 55 wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego dla nowo narodzonych dzieci z Rządowego Programu „Rodzina 500+”, w tym 29 w formie papierowej i 26 w formie elektronicznej. Do otrzymywania świadczenia

wychowawczego było uprawnionych 780 dzieci przebywających w 470 rodzinach. W okresie świadczeniowym 2019-2021 wydano w tej sprawie 524 informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego, a kwota świadczeń wypłaconych za okres od stycznia 2020 do grudnia 2020 r. wraz z kosztami obsługi, finansowanymi z Budżetu Państwa wyniosła 4 742519,86 zł. W roku 2020 była to tylko kontynuacja świadczenia, które zostało przyznane w 2019r.

W gminie Różan 2 rodzinom zmieniono sposób wypłaty świadczeń z pieniężnych na formę rzeczową, ze względu na nieprawidłowe dysponowanie środkami finansowymi. Obecnie zamiana formy świadczeń dobrze wpływa na funkcjonowanie tych rodzin, a pieniądze nie są marnotrawione.

Każde dodatkowe środki finansowe skierowane do rodziny, mają wpływ na sposób i poziom życia jej członków. Środki z 500+ najlepiej i najefektywniej są wykorzystywane w tzw. normalnych rodzinach, gdzie rodzice przeznaczają te pieniądze na zajęcia pozalekcyjne, korepetycje i wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe. Są rodziny o niewielkich dochodach, które wydają te pieniądze na bieżące utrzymanie. Wiele rodzin o wyższych dochodach, całość otrzymywanego świadczenia lokuje na oddzielnym koncie, jako zabezpieczenie przyszłości dziecka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020r. realizował pomoc dla rodzin, w formie pomocy finansowej w wysokości 300,00zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny 2020/2021

- do 20 roku życia;
- do 24 roku życia - w przypadku dzieci legitymujących się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności.

Kwota całkowita wydatków na ten cel to 172.990,00zł. Z pomocy „Dobry start” skorzystało 371 rodzin, w tym 558 uczniów. Świadczenie przyznawane jest bez uwzględniania dochodu rodziny, na wniosek.

PRACA SOCJALNA

Kładziemy coraz większy nacisk na pracę socjalną z rodzinami dysfunkcyjnymi. Taka praca jest nie mniej ważna, a czasami nawet ważniejsza niż świadczenie pieniężne. Zasiłek pieniężny, aczkolwiek bardzo ważny, jest tylko działaniem doraźnym, łagodzącym skutki biedy, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna ma na celu likwidację przyczyn ubóstwa w procesie długofalowym, ale bardziej efektywnym i trwałym. Dlatego w 2020 r. więcej uwagi poświęciliśmy współpracy z klientami, opartej na 11 kontraktach socjalnych. Praca

socjalna jest oparta na bardzo kruchym fundamencie, dlatego jedną nierozważną decyzją pracownika lub przełożonego można zniszczyć kilkuletni dorobek w tym zakresie.

W roku 2020r. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny realizujący pracę socjalną zgodnie z zaleceniami i obostrzeniami zmuszeni byli do stosowania innych niż dotychczas metod pracy. Wywiady środowiskowe i wnioski były rozpatrywane drogą elektroniczną i telefoniczną, natomiast bezpośrednie wizyty w środowisku były realizowane w przypadkach powzięcia informacji o sytuacjach kryzysowych, interwencyjnych, przemocy czy zaniedbaniach w rodzinie.

WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Znowelizowana ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudnienia asystentów rodziny, którzy mają wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Od 1 stycznia 2015 r. jest to zadanie obligatoryjne dla wszystkich gmin.

W 2020 r. asystent rodziny współpracował z 12 rodzinami, w których przebywało łącznie 36 dzieci. Rodzice niechętnie podejmują współpracę z asystentem, często nawet utrudniają jego pracę. Mamy już pierwsze pozytywne efekty jego działań. Widzimy jak bardzo asystent jest potrzebny i ma bardzo dobry wpływ na te rodziny, a co najważniejsze, mamy stały kontakt z tymi rodzinami. Pracownicy OPS na bieżąco mogą pomóc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych, co powoduje, że tych problemów jest znacznie mniej. Problemy, z jakimi boryka się w swojej pracy asystent rodziny są bardzo złożone. Począwszy od tego, iż dzieci nie chcą chodzić do szkoły, odrabiać lekcji, a skończywszy na tym, iż nawet rodzicom brak chęci do zajmowania się swoimi dziećmi i dbania o ich i swoje zdrowie. U około 30% rodzin jest nieustannie problem z higieną. W mieszkaniu asystent próbuje dopilnować, by systematycznie była zmieniana pościel, prane ręczniki, członkowie rodzin regularnie się kąpali i dbali o higienę, myli zęby. Ten problem się zmniejsza dzięki regularnemu przypominaniu im o tym i pilnowaniu wszystkich członków rodziny. W połowie rodzin asystent pomaga w gospodarowaniu budżetem, by rodzina opłacała rachunki na czas i regulowała zaległości. Asystent rodziny rejestruje zarówno dzieci jak i rodziców, swoich podopiecznych do poradni specjalistycznych, począwszy od dentysty, a skończywszy na poradniach chirurgicznych, hematologicznych, instytucie reumatologii i słuchu. itp.

Często relacje w rodzinach są bardzo trudne, rodzice nie poświęcają dzieciom swojej uwagi i czasu, dzieci skarżą się na brak wsparcia od rodziców i nie mają motywacji do nauki.

Asystent jest w stałym kontakcie z pracownikami socjalnymi, policją, szkołą, kuratorami społecznymi i zawodowymi oraz sądem.

PROGRAM „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

W gminie Różan bardzo dobrze funkcjonuje system dożywiania. W ramach programu wieloletniego „Posilek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w 2020 r. dożywianiem objęto 333 osoby, w tym:

- dzieci w wieku do 7 roku życia – 43 osoby,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 188 osoby,
- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 102 osoby.

Ogólny koszt programu w 2020r. wyniósł 126 497 zł, w tym:

- środki własne stanowiły 50.598 zł, (tj. 40,00 %),
- dotacja Wojewody 75.899 zł., (tj. 60 %).

Dożywianie prowadzone jest w 4 placówkach oświatowych (3 szkoły i 1 przedszkole), które obsługiwane są przez 3 stołówki (Różan), Na rok szkolny 2019/2020 skalkulowano koszt jednego posiłku odpowiednio:

- 1) Przedszkole Samorządowe – 4,50 zł,
- 2) Szkoła Podstawowa – 6,00 zł,
- 3) Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Mazowieckim – 10,60 zł,
- 4) Zespół Szkół w Różanie - catering- 12 zł za 1 posiłek.

Dożywianie młodzieży w Zespole Szkół w Różanie odbywało się w formie cateringu. Pełen obiad dostarczał Bar "Kurpianka" w cenie 12,00 zł/1 obiad. W okresie pandemii rodzicom dzieci klas IV-VIII które uczęszczały na obiady zamiennie przyznano zasiłek celowy w formie finansowej w kwocie 198 zł miesięcznie, zależnie od indywidualnej sytuacji występującej w rodzinie.

PROGRAM „WSPIERAJ SENIORA”

Gmina Różan w październiku 2020r. przystąpiła do realizacji programu #Wspieraj Seniora. W ramach zadania otrzymała dofinansowanie w wysokości 11.395,20zł przy udziale środków własnych z budżetu Gminy w wysokości 2.848,80zł. Całkowity koszt zadania realizowanego przez Gminę Różan to kwota 14.244,00zł. Wsparciem zostało objętych 6 osób w podeszłym wieku z terenu Gminy, które z uwagi na epidemię zdecydowały się pozostać

w domu. Pracownicy OPS regularnie dostarczali zakupy i udzielali niezbędnego wsparcia, byli również w stałym kontakcie telefonicznym z seniorkami nieformalnie działającego Klubu Seniora. Przeprowadzili również akcję informacyjną dot. zadania.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

W strukturze OPS w Różanie funkcjonują: Świetlica Opiekunczo – Wychowawcza, a od 23 grudnia 2016 r. również Dzienny Dom „Senior +”.

Dotychczasowe działania Świetlicy są zadowalające, chociaż zajęcia są prowadzone w dni robocze tylko w godzinach od 14.00 do 18.00. Problemem jest nadal słaba współpraca większości rodziców tych dzieci z opiekunem – terapeutą. Część rodziców postrzega tę placówkę, jako miejsce dla dzieci wyłącznie z rodzin dysfunkcyjnych, a nawet zabrania swoim dzieciom uczęszczania na zajęcia.

Takie stereotypy bardzo utrudniają integrację dzieci w środowisku. W 2020 roku w zajęciach uczestniczyło średnio 15 dzieci. Okresowo chętnych byłoby więcej, ale na 1 opiekuna nie może przypadać nie więcej niż 15 dziećmi.

W grudniu 2016 r. w gminie Różan utworzono Dzienny Dom „Senior – WIGOR” dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 +. Placówka funkcjonuje w ramach struktury organizacyjnej OPS. Aktualnie przebywa w placówce 16 osób. Na polecenie Ministerstwa od 1 lipca 2017r. zmieniono nazwę placówki na Dzienny Dom „Senior +”.

Na początku 2020 roku placówka prowadziła optymalną działalność, lecz pandemia Covid- 19 bardzo ją spowolniła. Oprócz codziennych zajęć zorganizowano wiele imprez i uroczystości takich, jak: Dzień Babci i Dziadka, zajęcia kulinarne, 10 lutego 2020r. odbył się bal karnawałowy, a 14 lutego seniorzy wzięli udział w występie kabaretu "Rozumisz" to była ostatnia impreza przed zawieszeniem działalności "Domu Senior +". Pracownicy mimo zawieszenia próbowali znaleźć najlepsze rozwiązanie dla wszystkich zainteresowanych i tak mimo pandemii COVID-19 zajęcia w miesiącach od 16.03.2020r. do 22.05.2020r. oraz od 16.10.2020r. do 31.12.2020 były prowadzone w formie zdalnej, gdyż seniorzy nie wyobrażali sobie odcięcia się od swojej codziennej rzeczywistości związanej z Dziennym Domem "Senior+". Pracownicy próbując wspierać uczestników, a także chcąc uchronić seniorów przed samotnością i wykluczeniem starali się ich wspierać, utrzymując z nimi stały kontakt telefoniczny, dostarczając materiały edukacyjne, robiąc zakupy.

W 2020r. upiękaszono ogrodzenie posesji płotem ażurowym, powstała też altanka do zajęć integracyjnych.

Dzienny Dom „Senior+” jest placówką wspierającą ludzi starszych z terenu gminy Różan, chroniącą seniorów przed samotnością i wykluczeniem. Zapewnia 8 godzinną ofertę usług, od poniedziałku do piątku, w dni robocze. Działalność Domu polega na realizacji podstawowych usług, mających na celu udzielenie pomocy w czynnościach dnia codziennego, podtrzymywania aktywności fizycznej oraz umysłowej. Zapewniony jest także jeden gorący posiłek dziennie. Odpłatność za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” jest naliczana zgodnie z obowiązującą tabelą ustaloną w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Różanie (wynosi od 60 do 250 zł miesięcznie).

Seniorzy uczestniczą w grupowej gimnastyce ogólnousprawniającej oraz mają możliwość indywidualnego treningu na przyrządach i urządzeniach w sali kinezyterapii, pod opieką rehabilitantki.

Częścią każdego dnia są dla nich:

- ćwiczenia pamięci: gry i układanki logiczne, zgadywanki tematyczne, rebusy;
- zajęcia edukacyjne (pogadanki profilaktyczne (dot. zdrowia, bezpieczeństwa, współczesnych zagrożeń dla seniora), informacyjne z wybranych dziedzin kultury, sztuki, muzyki, literatury, religii);
- muzykoterapia: doskonalenie śpiewu w grupie z akompaniamentem akordeonu, słuchanie koncertów - zapraszanie wykonawców, wyjścia na koncerty, wspólne śpiewanie pieśni biesiadnych, patriotycznych i religijnych;
- zajęcia kulinarne: ćwiczenia pamięci i sprawności manualnej dłoni poprzez przygotowywanie prostych dań, deserów, pieczenie ciast itp.;
- zajęcia komputerowe oraz nauka obsługi telefonów komórkowych: zapoznanie się z obsługą komputera i nowoczesnych smartfonów.

Wspólna modlitwa znakomicie integruje wszystkich uczestników, niweluje wszelkie nieporozumienia i konflikty. Dzienny Dom „Senior+” współpracuje z: Przedszkolem Samorządowym, Szkołą Podstawową, Zespołem Szkół, Biblioteką Publiczną, Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury w Różanie oraz Stowarzyszeniem Aktywnych Pań w Załuziu, realizując wspólnie projekty.

BEZROBOCIE I BEZDOMNOŚĆ

Poważnym problemem w gminie Różan, podobnie jak w całym powiecie makowskim, jest bezrobocie. Według danych PUP w Makowie Mazowieckim, na koniec grudnia 2020r. liczba bezrobotnych w gminie Różan wynosiła 291 osób (w tym 148 kobiet), osób z prawem

do zasiłku było 49 (w tym 28 kobiet), bezrobotnych do 30 roku życia było 74, w tym do 25 roku życia 43 osoby, długotrwale bezrobotnych było 208 osób, powyżej 50 roku życia – 62 osoby. Przybywa również osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Część z nich wykazuje gotowość do podjęcia pracy, chętnie współpracuje z pracownikami OPS, nie tylko w zakresie uzyskania pomocy finansowej ale również innych działań motywacyjnych czy inspirujących do podjęcia zatrudnienia.

Pewnym rozwiązaniem problemu bezrobocia jest stała aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych prowadzona przez OPS we współpracy z PUP w Makowie Maz, m.in. w formie realizacji prac społecznie użytecznych dla 6 osob bezrobotnych, 3 stażystów czy osób zatrudnionych w ramach robót publicznych. Efekty tych działań są niewielkie, natomiast pomagają w uzyskaniu stażu i doświadczenia zawodowego, które jest wymagane w odpowiedzi na oferty pracy.

W gminie Różan nie występuje problem bezdomności, polegający na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. W 2020 r. Gmina Różan podpisała porozumienie na świadczenie usług w tym zakresie ze schroniskiem dla osób bedomnych "Fundacja Serce Marka", Konarzewo Sławki 18a, 06-420 Gołymin. Jest jednak wiele osób zamieszkujących w trudnych i bardzo trudnych warunkach lokalowych.

Tym osobom, które są zainteresowane poprawą swoich warunków lokalowych w niewielkim zakresie i deklarują własne zaangażowanie w realizację tego zadania lub osobom z zaburzeniami psychicznymi, OPS chętnie pomaga w miarę posiadanych środków i możliwości.

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Różan ulega ciągłej poprawie. Powstają nowe budynki mieszkalne w zabudowie indywidualnej, a ogólny byt mieszkańców można określić jako dobry.

Różan, 2021-03-31

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Różanie

Monika Dzieżgowska